

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ฤภาค
 นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
 อองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : แพทย์หญิงฉวีรัตน์ ไชยฟู

บรรณาธิการวิชาการ : สัตวแพทย์หญิงเสาวพัทธ์ อ้นจ้อย

กองบรรณาธิการ

คณะทำงานด้านบรรณาธิการ กองระบาดวิทยา

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูจันท์ ศศิธันว์ มาแเคียน
 พัชรี ศรีหมอก นพัชกร อังคะนิง

ให้ข้อสมมติฐานนั้นเป็นไปได้ เพราะจีนก็ไม่มีวัคซีนตัวนี้ และปัจจุบันจีนเองก็ยังไม่สามารถใช้วัคซีนป้องกันโรคในประชาชนของตนเอง ซึ่งปัจจุบันประเทศจีนมีการจัดสิทธิบัตรเชื้อโคโรนาไวรัสที่ไม่ใช่เชื้อ COVID-19 แต่เป็น SARS ซึ่งเป็นโคโรนาไวรัสอีกชนิดหนึ่งที่มีการศึกษาในปี ค.ศ. 2003 และจัดสิทธิบัตรในปี ค.ศ. 2007 โดยเหตุผลที่มีการจัดสิทธิบัตรนี้ เพราะเชื้อที่ก่อโรค SARS ทำให้มีอัตราการเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ 30⁽³⁾ ซึ่งสิทธิบัตรดังกล่าว จะนำไปสู่การพัฒนาวัคซีนและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อไป

ดังนั้น การระบาดครั้งนี้ เชื้อไวรัสตัวนี้น่าจะแพร่กระจายจากสัตว์มาสู่มนุษย์ในตลาดที่อู่อื่นมากกว่าและมีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์จนกลายมาเป็นการติดต่อระหว่างคนสู่คน

เอกสารอ้างอิง

1. Gertz B. Virus-hit Wuhan has two laboratories linked to Chinese bio-warfare program [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 4 ก.พ. 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.washingtontimes.com/news/2020/jan/24/virus-hit-wuhan-has-two-laboratories-linked-chines/>
2. Seidel J. Mystery lab next to coronavirus epicentre [Internet]. 2020 [cited 2020 Feb 4]. Available from: <https://www.news.com.au/lifestyle/health/health-problems/mystery-lab-next-to-coronavirus-epicentre/news-story/3e5a32fe77263fe8ca81b091cc8d9c42>
3. MCOT.net. ชัวร์ก่อนแชร์ FACTSHEET : มีการจัดสิทธิบัตรไวรัสโคโรนาไว้แล้ว จริงหรือ? [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 4 ก.พ. 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.mcot.net/view/5e3177f9e3f8e40af54195b5>

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

ศุภรัตน์ ศรีสุข, เสาวพัทธ์ อ้นจ้อย. คำถาม-คำตอบ เรื่อง เชื้อไวรัส COVID-19 ในแง่มุมมองของการเป็นอาวุธชีวภาพ. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2563; 51: 189-90.

เชื้อไวรัสโคโรนาในสัตว์ : กรณีมีการตรวจพบเชื้อไวรัส COVID-19 ในสุนัขเลี้ยง

✉ dao_suthida@hotmail.com

สุธิดา ม่วงน้อยเจริญ¹, ธีรศักดิ์ ชักน้า¹, เสาวพัทธ์ อ้นจ้อย²

¹กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

²สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

จากกรณีข่าวที่ว่ามีการตรวจพบเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ในสุนัขที่เจ้าของป่วยเป็นโรค COVID-19 ในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงนั้น รัฐบาลฮ่องกงได้ออกมาให้ข่าวว่ามีการตรวจพบเชื้อแบบก่อโรคไม่รุนแรงซึ่งสุนัขตัวดังกล่าวไม่ได้แสดงอาการป่วย และยังไม่มียุทธศาสตร์ทางระบาดวิทยาว่าสุนัขเป็นแหล่งของการแพร่เชื้อมาสู่มนุษย์ สุนัขตัวดังกล่าวอาจไปเลียพื้นผิวที่มีเชื้อปนเปื้อนอยู่ ทำให้ตรวจพบเชื้อในช่องปากและจมูก นอกจากนี้ยังได้มีการเก็บตัวอย่างเพิ่มเติมสำหรับการตรวจหาเชื้อไวรัส ได้แก่ ตัวอย่างจากจมูก ปาก และทวารหนัก ปัจจุบันสุนัขตัวดังกล่าวได้ถูกนำไปกักอยู่ที่สถานดูแลสัตว์ รัฐบาลฮ่องกงยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า สำหรับ

ผู้ป่วยโรค COVID-19 ที่มีสัตว์เลี้ยง ควรดูแลแยกกักสัตว์ให้อยู่ในบริเวณที่ของตน และหากสัตว์เลี้ยงมีอาการผิดปกติ ให้รีบแจ้งสัตวแพทย์ หลังสัมผัสสัตว์เลี้ยงควรล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาด⁽¹⁾

เชื้อไวรัสโคโรนาสามารถพบได้ทั้งในมนุษย์ และในสัตว์หลายชนิด เช่น สุนัข แมว สุนัข ปีก เป็นต้น เชื้อ Feline coronavirus ในแมวก่อให้เกิดโรคเยื่อช่องท้องอักเสบ (Feline Infectious Peritonitis หรือ FIP) ซึ่งมีอัตราการเสียชีวิตสูงในแมว แมวจะมีการซึม เบื่ออาหาร ผอม และมีภูมิคุ้มกันต่ำสำหรับ Canine coronavirus ในสุนัขก่อให้เกิดโรคลำไส้อักเสบอย่างอ่อน สุนัขจะมีการใช้ ซึม เบื่ออาหาร ท้องเสีย และอาเจียน

โดยเชื้อโคโรนาทั้งสองชนิดนี้ที่พบก่อโรคในแมวและสุนัขจัดอยู่ในกลุ่ม อัลฟาโคโรนาไวรัส-1 (Alphacoronavirus-1)

เชื้อไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสชนิดอาร์เอ็นเอสายเดี่ยว ตัวเชื้อมีเยื่อหุ้ม เป็นไวรัสที่มีขนาดใหญ่อยู่ในสกุล Coronaviridae สามารถแบ่งออกได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) อัลฟาโคโรนาไวรัส (alphacoronavirus) (2) เบตาโคโรนาไวรัส (betacoronavirus) (3) แกมมาโคโรนาไวรัส (gammacoronavirus) และ (4) เดลตาโคโรนาไวรัส (deltacoronavirus) เชื้อไวรัสโคโรนาในกลุ่มอัลฟาและเบต้า มักจะพบในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สำหรับกลุ่มแกมมาและเดลตา มักจะพบในนกและปลา สำหรับเชื้อที่ก่อให้เกิดโรค COVID-19 ที่ระบาดหนักในช่วงนี้ รวมถึงเชื้อไวรัสโคโรนาที่ก่อโรคซาร์สในปี พ.ศ. 2545-2546 และโรคเมอร์ส ล้วนจัดอยู่ในกลุ่มเบตาโคโรนาไวรัส⁽²⁾

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก องค์การสุขภาพสัตว์โลก (World Organization for Animal Health หรือ OIE) และสมาคมสัตวแพทย์สัตว์เล็กโลก (World Small Animal Veterinary Association; WSAVA) พบว่าปัจจุบัน ยังไม่มีหลักฐานว่าสัตว์เลี้ยงสามารถติดเชื้อ COVID-19 ได้^(3,4) อย่างไรก็ตามสมาคมสัตวแพทย์สัตว์เล็กโลกแนะนำว่าผู้ป่วยที่มีอาการป่วย ควรหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับสัตว์เลี้ยงของตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อไปสู่สัตว์เลี้ยง และควรสวมหน้ากากอนามัยขณะเมื่ออยู่ใกล้ชิดสัตว์เลี้ยง หากสัตว์เลี้ยงมีอาการป่วยให้ปรึกษาอาการกับสัตวแพทย์ก่อนนำสัตว์เลี้ยงไปยังสถานรักษาสัตว์ ซึ่งวัคซีนที่มีการใช้ในสุนัขเพื่อป้องกันโรคเหล่านี้ก็ยังไม่ออกอย่างอ่อนจากเชื้อไวรัสโคโรนา เป็นคนละสายพันธุ์กับ COVID-19 ไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคนี้ได้

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

สุธิตา ม่วงน้อยเจริญ, อธิศักดิ์ ชักนำ, เสาวพัทธ์ อึ้งจ้อย. เชื้อไวรัสโคโรนาในสัตว์ : กรณีมีการตรวจพบเชื้อไวรัส COVID-19 ในสุนัขเลี้ยง. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2563; 51: 190-1.

เอกสารอ้างอิง

1. The Government of Hong Kong Special Administrative Region. Press release on Detection of low level of COVID-19 virus in pet dog. 2020 [cited 2020 Feb 28]. Available from <https://www.info.gov.hk/gia/general/202002/28/P2020022800013.htm>
2. World Small Animal Veterinary Association (WSAVA). WSAVA Scientific and One Health Committees ADVISORY DOCUMENT: The New Coronavirus and Companion Animals - Advice for WSAVA Members. 2020 [cited 2020 Feb 29]. Available from <https://wsava.org/news/highlighted-news/the-new-coronavirus-and-companion-animals-advice-for-wsava-members/>
3. World Health Organization. WHO recommendations to reduce risk of transmission of emerging pathogens from animals to humans in live animal markets. 2020 [cited 2020 Feb 28]. Available from <https://www.who.int/health-topics/coronavirus/who-recommendations-to-reduce-risk-of-transmission-of-emerging-pathogens-from-animals-to-humans-in-live-animal-markets>
4. World Organization for Animal Health. Questions and Answers on the 2019 Coronavirus Disease (COVID-19). 2020 [cited 2020 February 28]. Available from <https://www.oie.int/en/scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/questions-and-answers-on-2019-novel-coronavirus/>